

Ungskärsvisan av Andreas Andersson-Pålsson

Knut Andersson berättar:

Med några rader vill jag erinra om vår forne granne, Ungskärsfiskaren Andreas Andersson-Pålsson. Han var författare till både Blekingesången och Fiske i storm eller Ungskärsvisan som den mestadels hette.

Andreas hade på sin tid hand om Fiskareföreningen och då Missionsförbundets föreståndare och pastorer kom ut och talade i vårt Missionshus på Ungskär så tog Andreas och hans hustru Amanda emot dem i sitt hem.

Bild från Ungskär, tagen senast 1906. Fotot ägs av Mia Petersson.

Jag har ett speciellt minne av Andreas när han och jag var nere i hamnen, då det kom främmande ut. Jag var då bara en liten skolpojke. Andreas hade varit med längre. Nu frågade främlingarna om hur det hade varit i gamla tider – och Andreas var den rätte mannen att svara dem. Han hade många gånger farit illa på sjön och berättade nu om färder – för segel och åror – med dessa öppna vrakekor till bland annat Kalmar och Mönsterås för att sälja salt sill samt saltad torsk till smålänningarna.

De båda gästerna var fascinerade av att höra om de äventyrliga färderna och om fiskarnas hårda livsvillkor. Sedan satte sig Andreas och spelade på sitt gamla magdeburgerdragspel. Han sjöng både Blekingesången och Ungskärsvisan. Jag såg tydligt på de båda gästerna – de bockade och tackade – att de tyckte det var en upplevelse att höra både tal och sång. Detsamma tyckte jag, som liten jag var.

Åren kom och försvann i tidens hav och den 14 april 1952 avled Andreas i sitt hem på Ungskär i sitt 89:e levnadsår. Vi var många som var på hans begravning i Torhamns kyrka.

En av talarna yttrade därvid: ”En gammal fiskare och sjöman har gått i hamn” och det tycker jag är en lämplig slutvinjett till denna minnesbild av den forne grannen Andreas.

Ungskärsvisan eller På fiske i storm

Sjungs på samma melodi som rallarlåten Gällivarevisan. Författad av Andreas Andersson-Pålsson, Ungskär.

Det var den 3 juli vi på fiske oss utgav
Från Ungskär i tre båtar på det osäkra hav
Ty vädret det var vackert fast tjocka var ibland
Men stundom denna skingrades så att vi sågo land

Vi våra garn utsätta, vi ana ingenting,
Förr'n vinden upp till västan så hastigt springer kring
Till storm han snart sig höjer och sjön blir ganska hög
Och regnets mörka byar så häftigt kring oss flög

Vi börjar snart att kämpa, vi inga krafter spar,
Att taga till oss garnen, det enda fiskarn har,
Varmed han ska försörja sig själv och sina små,
Som uti oskuldsåren hos modern hemma gå.

Och djupets starka krafter vi märka mer och mer.
Och ytans vita vågor vi uti mörkret ser,
Vi önska ljusets timme, men väntans sund var lång,
Och vi fick snart förnimma, att våra garn, di´ språng.

Det var att endast hålla med sjö och väder ner
Och när vi länsat litet, då land vi genast ser,
Då segel måste sättas att klara Längans fyr
Ty utom Längans udde man sedan kursen styr.

Och när till land vi komma, en sorglig syn vi ser
Och både män och kvinnor oss denna fråga ger:
Var är den tredje båten, har du ej skådat den?
Och ännu några timmar man spejar efter den

Jag söker dem att trösta, kan hända att de har
Till land sig redan tagit och att de ligger kvar.
Men nej. De hade träffats av dödens starka hand
Ty allt som kunde flyta man redan såg i land.

Jag såg min systems tårar, det tog mitt hjärta hårt,
Då barnen ropte: Fader ack kommer du ej snart!
Men svar de aldrig fingo, ty han kom icke mer,
Han hade allaredan i havet stigit ner.

Du hav syns ej bli mättat, du längtar efter fler,
Ty varje år går tusen i dina vågor ner.
Du får ej dem behålla till evig tid, ty se
En gång skall även havet de döda från sig ge.

(Längan är förkortning av Utlängan)

Nedtecknad här av studiecirkeln Rotbygd i Torhamns PRO.